

παρευρεθῶ εἰς αὐτήν. Ὅτε δ' ἐπέστρεψα εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου, μοὶ ἀνηγγέλθη ὁ Γραμματεὺς τοῦ Βασιλέως, ὅστις, εἰσελθὼν, μοὶ ἐπέδωκε τὸν Μεγαλόσταυρον τῆς Dannebrog, καὶ ἐχάριεν πολὺ ὅτι συγχρόνως ἐπαραιομοφορήθη καὶ ὁ Ἀκόλουθος κ. Γεωργαντόπουλος. Ἀπελθὼν δὲ τότε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἵνα εὐχαριστήσω τὴν κ. Ὑπουργὸν διὰ τὰς διακρίσεις ταύτας καὶ τὸν ἀποχαιρετίσω, ἐπὶ πολὺ συνδιελέχθη μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος. Τὸ δ' ἑσπέρας προσῆλθον εἰς μεγάλην συναναστροφὴν τοῦ Πρέσβεως τῆς Ἰταλίας Conte della Croce.

Τέλος τῇ 20)1 Ἀπριλίου, ἡμέρα Παρασκευῇ, ἀπῆλθον μετὰ τοῦ Ἀκολούθου μου, καί, διαπλεύσαντες τοὺς Βέλτας, ἀνοικτοὺς ἤδη καὶ ἐστερημένους πάγων, ἀφίχθημεν τὸ ἑσπέρας εἰς Ἀμβούργον, ἔχοντες συνοδοιπόρον καὶ τὸν Γραμματέα τῆς ἐν Δανία Γαλλικῆς Πρεσβείας κ. Leflau, ὅστις, ἀφ' οὗ συνώδευσε μέχρις Ἀμβούργου τὴν ὥραίαν καὶ χαριεστάτην σύζυγόν του, ἀπερχομένην εἰς Παρισίους, ἐπέστρεψεν ὁ ἴδιος εἰς Κοπεγχάγην. Διὰ τοῦτο, ὅτε μᾶς ἀπεχαιρέτα, τῷ εἶπον τὸ τοῦ Ῥακίνου «Le flût qui la porta recule éprouvanté». Ὅταν δὲ μ' ἠρώτησε διατὶ éprouvanté, τῷ ἀπήντησα ὅτι με παρεξήγησε, διότι ἐγὼ ἔλεγον éproux vanté. Μετ' ἐπίσκεψιν δ' εἰς τὸν Πρόξενον ἡμῶν κ. Gorrissen, τὸ ἑσπέρας, διελθόντες πρὸ τῆς μίαν ὥραν ἀπὸ τοῦ Ἀμβούργου ἀπεχούσης Friedrichruh, ἀφελούς ἐπαύλεος τοῦ Πρ. Βίσμαρκ, ἐν μέσῳ δάσους κειμένης, τὸ ἑσπέρας ἐπεστρέψαμεν εἰς Βερολῖνον.

Ἐν Βερολίνῳ

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ παρὰ διαφόρων τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν, οὓς ἐπεσκέφθη, ἅμα ἐπανελθὼν, ἐμάνθανον ὅτι περὶ Ἑλλάδος εἶχον ἀποφασισθῇ, ἔνεκα τῶν Ὀθωμανικῶν ἐνστάσεων, τὰ ἐν τῷ Συνεδρίῳ προταθέντα μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ νὰ ἐκτελεσθῶσιν, ἥτοι, ἀφαιρουμένων τῶν Ἰωαννίνων μετὰ τοῦ πλείστου τῆς Ἠπείρου, καὶ ὁ τραπεζίτης Βλάιχρεδερ μοὶ εἶπεν, ὥς

γνώμην τοῦ Βίσμαρκ, μεθ' οὗ στενὴ τὸν συνέδεε σχέσις, ὅτι πρέπει νὰ κλίνωμεν τὸν αὐχένα εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, περιμένοντες εὐμενεστέρας ἐν τῷ μέλλοντι περιστάσεις· ἀλλ' ἐγὼ εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἀντιπαρετήρησα ὅτι, κατ' ἐμὴν κρίσιν, αἱ Δυνάμεις, ἑκάστη καθ' ἑαυτήν, ἀπώλεσαν τὸ δικαίωμα νὰ προβῶσιν εἰς οἵαν δὴποτε ἄλλην ἀπόφασιν μετὰ τὴν διεθνῇ προᾶξιν τοῦ Συνεδρίου. Τὸ ἀληθές ὅμως ἦν ὅτι, δυστυχῶς τὸ Συνέδριον οὐχί τι ἐψήφισε περὶ ἡμῶν, ἀλλ' εὐχὴν μόνον ἐξέφρασεν.

Ὅπως δὴποτε, πάντες μᾶς συνεβούλευον τὴν παραδοχὴν, ἐφ' ᾧ αὐτοῦ ἀμέσου ἐκτελέσεως, ὃ καὶ ἐτηλεγράφησα ἐπανειλημμένως, ὥς μόνον τότε ἐφικτόν, καὶ μέχρι τέλους ἐγένετο δεκτὸν ἐν Ἑλλάδι.

Ἐν τούτοις, ἡ Ῥωμανία ἐκηρύχθη Βασίλειον, δι' ὃ συνεχάρην τὸν Πρέσβυν τῇ 1)13 Ἀπριλίου.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἐσπερῶν ἐγνώρισα, παρὰ τῷ τραπεζίτῃ Γολδστεϊν, τὸν Noiret, φίλον τοῦ Max Müller, διάφορα περὶ φιλοσοφίας τῶν γλωσσῶν συγγράμματα. Ἐν μακρᾷ δὲ φιλοσοφικῇ συνδιαλέξει, μοὶ διήκουσεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐβάδιζον κατ' ἀρχὰς τετραποδητί, ὠρθώθησαν δὲ πρῶτον, ὅτε ἐποιήσαντο χοῆσιν τοῦ πελέκεος, ὃν ἐθεώρει ὡς τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἀφορμὴν πρὸς τὴν ἐνάσθρωσιν τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς, καὶ περὶ οὗ ἔγραψεν ὅλον σύγγραμμα.

Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶχον συμβῆ καὶ τὰ μεγάλα ἐκ σεισμοῦ δυστηχήματα ἐν Χίῳ. Συνέλαβον, ἐπομένως, τὴν ἰδέαν νὰ προσπαθῇσω νὰ ὀργανώσω, πρὸς βοήθειαν τῶν παθόντων ὁμογενῶν, παράστασιν τινα θεατρικὴν ἐν Βερολίνῳ. Ὑπό τινων μοὶ ἐπροτάθη νὰ διδαχθῇ πρὸς τοῦτο ὁ ἐμὸς Δούκας· ἀλλ' ἐθεώρησα τὴν πρότασιν οὐχί λίαν πρακτικὴν, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ δαπάνη τῆς θεατρικῆς διασκευῆς θὰ ἠλάττου τὰς εἰσπράξεις ὑπὲρ τοῦ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ, ἀφ' ἑτέρου δ' ἔργον ἄγνωστον συγγραφέως μὴ ἀνεγνωρισμένου δὲν ἦν πιθανὸν πολλοὺς θεατὰς νὰ ἐξεύρη καὶ ν' ἀποφέρῃ ἄφθονα εἰσοδήματα. Διὰ τοῦτο, ἀποκρούσας ταύτην τὴν πρότασιν, ἀπετάθην εἰς τινὰς τῶν γνωστοτάτων τότε ἐν Βερολίνῳ ἠθοποιῶν, τὸν Barnay, τὸν Friedmann, τὴν Barcany, τὸν τότε ἐκεῖ διατρίβοντα καὶ θαυμαζόμενον Ἰταλὸν Ῥόσσην, καί,

ἐπιτυχὸν καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ
θεάτρου διὰ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτωμένους, ἐπικαλεσάμενος δὲ καὶ
πολλῶν, τῶν πρωτίστων τῆς κοινωνίας οἰκογενειῶν, τὸ ἐνδιαφέρον,
ἐνήργησα τὴν εἰς τὸ θέατρον Wallner, τῇ 21 Ἀπριλίου (3 Μαΐου)
παράστασιν διαφόρων τεμαχίων ἐκ γνωστῶν καὶ γενικῶς, ὥς ἐπι-
σήμεων, ἀναγνωριζομένων δραμάτων, ἀπαγγελίας ἐν ἀρχῇ τῆς
διασήμεου ἡθοιοιοῦ κυρίας Βαρκάνης ὥραϊον ἔμμετρον πρόλογον,
ποιηθέντα, κατὰ παράκλησίν μου, ὑπὸ τοῦ κ. Delm, ἀγγινουστάτου
συντάκτου τοῦ Kladeradatsch. Ἡ αἴθουσα ἦν πλήρης, μέχρι
τῶν ἀπωτάτων θέσεων, καὶ ἡ ἐπιτυχία ἐντελεστάτη· δι' ὃ καί,
κατὰ τὸ τέλος, μεταβὰς εἰς τὰ μετασκήνια, ηὐχαρίστησα θερμῶς
τοὺς συνεργασθέντας, τὴν κυρίαν Βαρκάνην, τὸν Ῥόσσην, τὸν
Βάρναιην, Φρειδμάνν καὶ λοιπούς. Τοῦτο ὅμως, ὥς ἔμαθον μετὰ
ταῦτα, δὲν ἤρκει εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἐπαρίμενον νὰ λάβωσιν,
εἰς ἐνδειξὶν ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης καὶ παύσημον. Ἐπληροφορή-
θην δ' ὅτι ἀνῆρξετο ἡ καθαρά εἰσπράξις εἰς 8000 Μ. (10000 δρ.)·
ἀλλ' ὅτε μοι ἐδόθησαν οἱ ἀπολογισμοί, εὐρέθη αὕτη οὐσα μόνον
3000, καὶ δυστυχῶς δὲν εἶχον τρόπον ἐξελέγξεως, διότι, ἐν τῇ περὶ
τὰ τοιαῦτα ἀπειρία μου, εἶχον ἐμπιστευθῇ ὅλην τὴν ὑλικὴν καὶ
τὴν τῶν εἰσπράξεων διαχείρισιν εἰς υἱὸν οἰκογενείας, ἣτις μέγι-
στον ἐπεδείκνυνεν ὑπὲρ τοῦ ἐπιχειρήματος ζῆλον· ἀλλ' ὅστις, δυ-
στυχῶς, δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἀπερίσκεπτόν μου ἐμπιστοσύνην·
οὐδ' εὐσχημον δέ, οὐδὲ δυνατόν ἦν νὰ τὸν καταδιώξω. Ἀλλ'
ἄλλος τις, μεγαλοδῶρως ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἐπικλήσιν μου, πέμψας
μοι 12.500 δρ. (10,000 Μάρκων), ὁ κ. Manasse, ὅστις καὶ ἀνυ-
περθέτως διωρίσθη, κατὰ πρότασίν μου, Πρόξενος εἰς Στεττίνον.

Τὸν δὲ **Δούκα**, ὃν δὲν ἐνόμισα εὐλογον νὰ δώσω εἰς τὴν
σκηνὴν κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην, ἰδὼν ὁ μέγας Δοῦξ τοῦ
Μεϊνιγγεν, ὁ πατὴρ τοῦ Πρίγκηπος, ἠθέλησε νὰ δώσῃ, ἵνα διδαχθῇ,
εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ θέατρον· ἀλλὰ μοι ἔγραψεν, ἀπαιτῶν μεταρῶν-
μίσεις τινὰς εἰς τὸ ὄραμα, ἃς ἐγώ, θεωρήσας οὐχὶ ὀρθὰς καὶ καταλ-
λήλους, ἠρνήθην νὰ ἐπιτρέψω. **Δ**ὲν ὁ καὶ δὲν ἔγινεν ἡ παράστασις.

Μέχρι δὲ τῆς ἐπιστροφῆς μου ἐκ Κοπεγχάγης εἶχον περατώ-
σῃ τὴν μετάφρασιν τοῦ διαλογικοῦ μέρους τῶν Περσῶν· καὶ ἐν

μιᾷ τῶν πρώτων ἡμερῶν, διερχόμενος διὰ τοῦ Thiergarten, ἔφερον ἐν τῷ κόλπῳ μου τὸ χειρόγραφον τῆς μεταφράσεως, ἐπὶ σκοπῷ τινων ἀναθεωρήσεων· διότι, καὶ ἐν Βερολίνῳ, καὶ ἐν Παρισίοις, ποτὲ δὲν ἐθυσίαζον εἰς τὰς τοιαύτας μετρικὰς μεταφράσεις τὰς ἐν τῷ οἴκῳ ὥρας τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἐνέκυπτον εἰς αὐτὰς μόνον καθ' ὁδόν, καὶ ἐπὶ τῶν περιπάτων μου. Ἄλλὰ ταύτην τὴν φοράν, ὅτε ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ζητήσας, δὲν εὔρον εἰς τὸν κόλπόν μου τὸ χειρόγραφον. Ἐν ἀπελπισίᾳ ἔσπευσα εἰς τὸν Thiergarten ὀπίσω, διέτρεξα βῆμα πρὸς βῆμα, ἣν πρὶν εἶχον διέλθῃ ὁδόν, ἀλλ' εἰς μάτην, τὸ χειρόγραφον εἶχεν ἀπολεσθῇ. Ἐδημοσίευσα δὲ καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὑποσχόμενος ἀμοιβὴν εἰς τὸν εὐρέτην, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ὠφέλησεν. Ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ μου λοιπόν, διότι εἰς τὸν Διάδοχον τοῦ Μείνιγκεν εἶχον ὑποσχεθῆναι μεταφράσω τὸ δράμα, ἵνα καταστήσω τὴν παράστασιν αὐτοῦ δυνατὴν ἐν Ἀθήναις, ἤρχισα τὴν μετάφρασιν ἐκ νέου, καὶ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις, μέρος ἐκ μνήμης, καὶ μέρος ἐκ νέας ἐργασίας, τὴν ἐπεράτωσα παρὰ τοῦ μουσουργοῦ δ' Ἡγεμόνος λαβὼν τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ, ἐξεργάσθην βαθυμυθὸν καὶ τοὺς χορούς, καὶ κατόπιν ἔπεμψα τὸ ἔργον εἰς Ἀθήνας, ἵνα διδαχθῇ, ὅπερ ἐφρόνουν, ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, καὶ ὑπ' αὐτὴν προσέτι τὴν πολιτικὴν, χρησιμώτατον, ἀλλὰ μάτην ἐπέμεινα· ἡ ἀπάντησις ἦν πάντοτε ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν εὐρίσκονται οἱ ἱκανοὶ νὰ ψάλωσι τοὺς χορούς, οὓς ὅμως ἔψαλον ἐν Βερολίνῳ οἱ μαθηταὶ ἑνὸς γυμνασίου, ἐν ᾧ πρὸ χρόνων ἐκαυχόμεθα ὅτι εἵχομεν Ὀδεῖον. Αἱ ἐπανειλημμέναι προτροπαί μου εἰς οὐδὲν ἐχρησίμευσαν, δι' ὃ δὲν ἤξευρον πῶς ν' ἀπολογηθῶ εἰς τὸν ἐπίσημον συνθέτην, χωρὶς νὰ ἐκθέσω τὴν ὑπὸ τινος ἐπόψεως λυπηρὰν ἔτι κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἀπριλίου ἔλαβον ἐπιστολὴν λίαν ψυχρὰν παρὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Γαλλίας, μεθ' ἑνὸς φύλλου τῆς ἐφημερίδος Tagblatt, περιέχοντος λόγους, οὓς ἐγὼ δῆθεν εἶχον εἰπῇ εἰς ἓνα τῶν συντακτῶν αὐτῆς. Καὶ εἶχε μὲν ἔλθῃ τις πρὸς ἐμέ πρὸ τινων ἡμερῶν, παρουσιασθεῖς μοι δι' ἐπιστολῆς τινος τῶν γνωρίμων μου, οὐχὶ ὅμως ὡς συντάκτης ἐφημερίδος, καὶ μετ' αὐτοῦ ὠμίλησα γενικότητος, παντάπασι δὲ τὰ γραφόμενα ἐν τῇ ἐφημε-

ρίδι, δι' ὃ καὶ ἔσπευσα νὰ διαψεύσω αὐτὰ διαρρήδην διὰ τῆς ἐπισήμου Βορειογερμανικῆς, ὅπερ ἐντελῶς ἱκανοποίησε τὸν συν-ἀδελφόν μου.

Ἡ ἐν Αἰγύπτῳ διατρίβουσα τότε θυγάτηρ μου Αἰμυλία, συμ-μεταβῶσα μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της Κλέωνος, τοῦ ἐκεῖ Ἐπιτετραμ-μένου τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐπίσκεψιν τῶν Θηβῶν καὶ τῶν τοῦ Νείλου καταρῶακτῶν, μοὶ ἔγραψεν ἐκεῖθεν, πέμπουσά μοι ἐπὶ κηροῦ ἔκτυπον ἐπιγραφῆς ἱερογλυφικῆς κανθάρου, ὅς, μοὶ ἔλεγεν ὅτι τῇ εἶχε δωρηθῇ ὑπὸ τινος, διαβεβαιοῦντος ὅτι ἦν μιᾶς τῶν ἀρχαιοτάτων δυναστειῶν, καὶ μὲ παρεκάλει νὰ ἐρευνήσω, ἂν τοῦτο εἶχετο ἀληθείας. Μετέβην λοιπὸν παρὰ τῷ φίλῳ μου Ἐφόρῳ τῆς Δημοσίας Βιβλιοθήκης, τῷ ἐπισημοτάτῳ τῶν Αἰγυπτιομαθῶν Λειψίῳ, καὶ τῷ ἐζήτησα τὴν γνώμην του. Ὁ δέ, ἐρευνήσας ἐπὶ τινα ὥραν τὸν τύπον, μοὶ εἶπεν ὅτι ὑποπτεῖται αὐτὸν πλαστὸν καὶ νέον· ἄλλως τε δ' ὅτι οὐδεμιᾶς δυναστείας Βασιλεὺς ἔφερεν ὄνομα ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ κεχαραγμένα. Ἡ ἀνεγνώσκει **λιλιρά....** Ἄλλο δὲν μοὶ ἐχοιμᾶσθαι, καὶ λαβὼν τὸ ἔκτυπον καὶ εὐχαριστήσας τὸν σοφὸν ἀρχαιολόγον, ἀνεχώρησα ἀνακαγχάζων, διότι ἀνεγνώρισα τί ἔφερεν ὁ κάνθαρος· **λίλη** ἦν τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα, ὃ ἐδί-δετο συνήθως εἰς τὴν θυγατέρα μου **Αἰμυλίαν**. Εἶχε λοιπὸν πα-ραγγείλῃ νὰ χαραχθῇ ἐπὶ κανθάρου, νεας, ἐννοεῖται, κατασκευῆς, διὰ χαρακτῆρων ἱερογλυφικῶν τὸ ὄνομα **Λίλη...** **Ραγκαβῇ**, καὶ τοῦτο, μετὰ πονηρίας ἀστειευομένη, μοὶ ἔπεμψεν, ὥς λείψανον ἀρχαίας τινὸς δυναστείας.

Κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ὑπὲρ τῶν Χίων παραστάσεως ἔλαβον τηλεγράφημα ἐξ Ἀθηνῶν, διατάττον με νὰ μεταβῶ εἰς Βιέννην, ἵνα παρευρεθῶ εἰς τοὺς γάμους τοῦ Διαδόχου, καθ' ὃ ἀπουσιάζοντος δι' ἀσθένειαν τοῦ ἐκεῖ ἡμετέρου Πρέσβεως Ὑψηλάντου. Ἀνεχώρησα ἐπομένως τῇ 22 Ἀπριλίου (4 Μαΐου), συμπαραλα-βὼν καὶ πάλιν τὸν Γεωργαντόπουλον, τόσῳ προθυμώτερον, καθ' ὅσον ἐν Βιέννῃ ἐκπαιδευθεὶς, ἐγνώριζε καλῶς τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐκείνην.

Διὰ νὰ ἔχωμεν ἡσυχον τὴν νύκτα, καὶ ἐπομένως τὴν ἐπαύριον ἐν Βιέννῃ διαθέσιμον καὶ ἀνύστακτον, εἰς τὴν Α΄ θέσιν ἐζητήσαμεν κοιτῶνα, εἰς ὃν νὰ ἦμεθα μόνοι, καί, φιλοδωρήσαντές τι τὸν ἐπι-

+

ΒΙΕΝΝΗ

στάτην, ἐλάβομεν τοιοῦτον, καὶ ὠδοιπορήσαμεν ἐν πλήρει ἡσυχίᾳ μέχρι Δρέσδης. Ἄλλ' ἐκεῖ, ἐλθὼν ὁ ἐπιστάτης, μᾶς εἶπεν ὅτι, δυστυχῶς, ἡ μόνωσις ἡμῶν δὲν ἐδύνατο νὰ ἐξακολουθήσῃ, καὶ ὅτι τοῦ κοιτῶνος ἔχοντος τέσσαρας κλίνας, ἀνάγκη ἦν νὰ δεχθῶμεν διὰ τὴν νύκτα ἄλλους συνοίκους, ἀφήνων ἡμῖν τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ δύο γερόντων ἢ μιᾶς νέας κυρίας. Ἄνευ μακρᾶς σκέψεως ἐπροτιμήσαμεν ἐκ τῶν δύο κακῶν τὸ δεύτερον, ὥς τὸ ἔλαττον, καὶ μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν ἡ συγκάτοικος, νεᾶνις 17 ἢ 18 ἐτῶν, ὡραία καὶ χαρίεσσα, Ἀμερικανὶς τὸ γένος, ἀπερχομένη δ' εἰς Βιένναν, ἵνα τελειοποιηθῇ εἰς τὴν φωνητικὴν μουσικὴν. Ἦτο δ' ὥς αἱ πλεῖσται Ἀμερικανίδες, εὐφυῆς, καὶ προσέτι πεπαιδευμένη, καὶ μέχρι βαθείας νυκτὸς ἐμείναμεν μετ' αὐτῆς εὐαρεστώτατα συνδιαλεγόμενοι, προσέτι δὲ καὶ διστάζοντες ν' ἀνέλθωμεν εἰς τὰς κλίνας, διότι, ἐνδομύχως καὶ ἀνομιολογῶς ἡσθανόμεθα ὅτι τοῦτο παρεῖχε τινὰς δυσκολίας. Ἀλλὰ τέλος, περὶ μέσας νύκτας, ἀποχαιρετισθέντες, ἀπεσύρθημεν ἕκαστος ὀπίσω τοῦ παραπετάσματος τῆς ἰδίας κλίνης. Τὰς αὐτὰς δυσκολίας καὶ ἔτι μείζονας εἶχε τὴν αὐγὴν ὁ ἀφυπνισμός. Ἄλλ' ἅμα εἶδον, κατὰ τὰ χαράγματα, τὸν κ. Γεωργαντόπουλον ἐξελθόντα ἤδη ἐνδεδυμένον, ἐνεδύθην καὶ ἐγὼ, ἀψόφως καὶ ταχέως ὀπίσω τοῦ παραπετάσματος μου, καὶ παρατηρήσας ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ ἀπέναντί μου παραπετάσματος, ὅτι καὶ ἡ νέα ἡμῶν σύνοικος εἶχεν ἐξυπνήσῃ, ἐξερχόμενος, εἶπον μεγαλοφώνως «Ἐξήλθομεν· εἰσθε μόνη. Δύνασθε νὰ ἐγερθῆτε». Ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Εἰς Βιέννην ἀφικθέντες εἰς τὰς 8 τὸ πρωῒ, ἐζητήσαμεν κατάλυμα εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν Ξενοδοχεῖον (Hôtel Impérial). Ἀλλὰ τόση ἦν τότε, ἔνεκα τῆς προκειμένης ἐορτῆς, ἡ συρῶσθαι τῶν ξένων, ὥστε, ἀφ' οὗ καὶ εἰς ἄλλα ξενοδοχεῖα μάτην ἐζητήσαμεν, ἠναγκάσθημεν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτό, καὶ δεχθῶμεν εἰς τὸν τέταρτον ὄροφον τρία οἷα δήποτε δωμάτια, εἰς ἃ μόνον διὰ τῆς ἀναβατικῆς μηχανῆς, ἦν δυνατόν, μὴ ἐξαντλούμενοι ν' ἀνερχώμεθα.

Ἦν δ' ἡ ἡμέρα τῆς ἀφίξεως ἡμῶν ἡ 23 Ἀπριλίου, ἐορτὴ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Βιέννης ἐτελεῖτο λειτουργία ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως δι' ὃ, ἅμα κα-

ταλαβόντες τὴν οἴκησιν ἡμῶν, ἐσπεύσαμεν εἰς τὸν ναὸν καί, πε-
ρατωθείσης τῆς ἱερᾶς τελετῆς, ἀπηντήσαμεν τὸν ὥς Ἐπιτετραμ-
μένον ἐκεῖ παριστάμενον Γραμματέα τῆς Πρεσβείας, τὸν πρόην
Γραμματέα μου κ. Γ. Ἀργυρόπουλον. Οὗτος δέ, ἀσπασάμενός με,
μὲ παρέλαβεν εἰς τὴν ἅμαξάν του καὶ μ' ἔφερεν εἰς τὴν Πρεσ-
βείαν. Μαθὼν ὅμως παρ' ἐμοῦ ὅτι ἠρχώμην ὥς Ἐκτακτος Ἀπε-
σταλμένος, μοὶ εἶπεν ὅτι ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην δὲν ἐδύνατο
νὰ μὲ δεχθῇ, διότι ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις εἶχεν ἀποφασίσῃ
ὅτι, πλὴν τῶν ἐν Βιέννῃ διπλωματῶν, ξένους ἄλλους δὲν θὰ ἐδέ-
χετο. Τῷ ἀπήντησα, ἐπομένως, ὅτι ἐγὼ μὲν ἦλθον πειθαρχῶν εἰς
τὸ τηλεγράφημα, ὃ τῷ ἔδειξα, ἂν δ' ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις
δὲν μ' ἐδέχετο, ὅτι θὰ ἐπέστρεφον ὅθεν ἦλθον.

Ἐπεσκέφθην δ' ἔπειτα τὴν κυρίαν Ὑψηλάντη, ἀσθενοῦσαν
καὶ κλινήρη, καὶ τοὺς ἀνεψιοὺς τοῦ Σίνα, τὸ γένος Τσεχάνη, καί,
μετὰ τοῦ Γεωργαντοπούλου, τὸ ἐφημέριον Γυμνάσιον, οὗ ἦν
τρόφιμος ὁ ἴδιος, καὶ εἰς ὃ εἶσιν ἐνοικαί παῖδες εὐγενῶν μόνον
οἰκογενεῶν, μᾶλλον ἀγωγῆς ἀναλόγου τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέ-
σεως τυγχάνοντες, ἢ εἰς ὑψηλὴν παιδείαν καὶ μάθησιν ἐξασκούμε-
νοι. Εἷς τῶν τροφίμων αὐτῆς, καὶ τοῦ Γεωργαντοπούλου συμμα-
θητῆς, ἦν καὶ ὁ μετὰ ταῦτα Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας.

Τῇ ἐπαύριον δέ, ἀφ' οὗ ἐπεσκέφθην τὸν Πρόσβυν τῆς Ὀλ-
λανδίας, κ. Zuylen, ἀδελφὸν τοῦ ποτὲ ἐν Παρισίοις συναδέλφου
μου, τὸν Πρόσβυν τῆς Βαυαρίας κ. Bräh, ὅστις εἶχε ποτὲ ἀντι-
προσωπεύσῃ τὴν πατρίδα του ἐν Ἑλλάδι, καὶ τὸν ποτὲ ἐν Κων-
σταντινουπόλει ὁμοταγῇ καὶ φίλον μου, τὸν Πρόσβυν τῆς Σερ-
βίας, κ. Χρίστιτς, μετέβην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, εἰς
ἐπίσκεψιν τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Haymerley, ὅστις μοὶ ἦν γνωστό-
τατος, καὶ ἐν Ἀθήναις Γραμματεὺς Πρεσβείας διατελέσας, καὶ
ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπίσης, ὅτε ἤμην Πρόσβυς ἐκεῖ. Τῷ εἶπον δὲ
ὅτι δὲν ἠθέλον ν' ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ τὸν ἰδῶ, ὅτι δὲ ἦλθον,
κατὰ λάθος πεμφθεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μου, ἀγνοούσης ὅτι
Ἐκτακτοὶ Ἀπεσταλμένοι δὲν θὰ ἐγίνοντο δεκτοί. Ἀλλ' ὁ κ.
Haymerley μοὶ ἀπήντησεν ὅτι πρέπει νὰ μείνω, διότι ὁ Αὐτο-
κράτωρ εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ μὲ δεχθῇ ἐκτάκτως, ὥς ἀντικαθι-

στῶντα τὸν Ὑψηλάντην ἀπόντα. Τοῦτο ἦν δυσάρεστον καὶ ἄδικον ἴσως διὰ τὸν Ἐπιτετραμμένον, ἀλλ' ἀπ' ἐμοῦ οὐδόλως ἐξηρτάτο νὰ μεταβάλω τὰ δόξαντα εἰς τὸν ἡμέτερον Βασιλέα καὶ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας. Πρὸς ἱκανοποίησιν ὅμως τοῦ κ. Ἀργυροπούλου, τῷ εἶπον ὅτι ἐγὼ μὲν θὰ περιορισθῶ εἰς ἐπισκεψιν τῶν ἐγχωρίων Ἡγεμόνων, εἰς ἐκεῖνον δὲ κατέλειπον τὰς ἐπισκέψεις εἰς τοὺς ἀλλαχόθεν ἐπιδημήσαντας. Μετὰ μεσημβρίαν δ' ἐπεσκέφθην τὸν Πρεσβευτὴν τῆς Πρωσίας Πρίγκηπα de Reuss, καὶ τὸν τῆς Ἀγγλίας Elliot, συνάδελφόν μου ποτὲ χρηματίσαντα ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ τὸν Πρίγκηπα Μετερνίχον, μεθ' οὗ εἶχον συνυπηρετήσῃ ἐν Παρισίοις, τούτου μόνον εὐρὼν τὴν ἀγχινουστάνην καὶ ὅπως οὖν πρωτότυπον σύζυγον. Ὅμοίως δὲ καὶ τινὰς τῶν ὁμογενῶν, οἷον τὸν κ. Δούμβαν, Κούρτιν, Πόλποβιτς καὶ ἄλλους. Εἰς τὸν κοινὸν δὲ περίπατον, τὸ Πράτερ, ἀπῆντησα τὸν πρῶτον ἐν Βερολίῳ συνάδελφόν μου, νῦν δ' ἐν Βιέννῃ Πρεσβευτὴν τῆς Πρωσίας κ. Οὐβρίλ, ὅστις, ἰδὼν με, κατήλθε τῆς ἀμάξης, καὶ ἐν μακρῷ περιπάτῳ πολλὰ εἶπομεν, ἐν ἄλλοις καὶ περὶ τῶν τότε περιστάσεων τῆς Ἑλλάδος, καὶ αἱ κρίσεις του ἦσαν σπουδαῖαι καὶ συμπαθεῖς πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

Τῇ ἐπιούσῃ, μετὰ πλείστας ἐπισκέψεις, ἐγενόμην δεκτὸς παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅστις εὐμενέστατα ἐπὶ μακρὸν χρόνον συνδιελέγη μετ' ἐμοῦ, πολλὰ μοι εἰπὼν, τόσον σπουδαῖα καὶ εἰς τὰς ἐμὰς ἀπόψεις ἀνταποκρινόμενα, ὥστε ἀναγκαῖον ἔκριναι νὰ ἐπιστείλω ἀμέσως περὶ τούτων εἰς τὸν Βασιλέα.

Τὸ δ' ἑσπέρας, εἰς τὰς 7 1/2, ἐπορεύθην εἰς τὸν χορὸν τῶν Ἀνακτόρων. Διαβὰς διὰ τινων δωματίων, ἅτινα ἦσαν πλήρη ἀξιωματικῶν, εἰσῆλθον εἰς τὴν οὐχὶ πολὺ εὐρύχωρον αἴθουσαν, εἰς ἣν τὸ συνωθούμενον πλῆθος καθίστα τὴν ἀτμοσφαῖραν πνιγερὰν, ὥστε ἡ Αὐτοκρατεῖρα δὲν ἐδυνήθη νὰ περατώσῃ τὸν διπλωματικόν της **Κύκλον**, καὶ ἐξῆλθεν, ἵν' ἀναπνεύσῃ, πρὶν ἢ φθάσῃ μέχρις ἐμοῦ. Δὲν ηὐτύχησα ἐπομένως νὰ τῇ παρουσιασθῶ. Καὶ ἐγὼ δ' αὐτός, λίαν στενοχωρούμενος, ἀπετάθην πρὸς τὸν Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας, κ. Ἑλλιοτ, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ συνεξέλθωμεν, διότι ἐκεῖνος, γνωρίζων τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰς θέσεις,

εὐκολώτερον θὰ ἦνοιγε δρόμον. Μετὰ τοῦτο δέ, ἀνάγκην αἰσθανόμενος νὰ πῖω ἢ νὰ φάγω τι πρὸς ἀναψυχήν, ἠρώτησα, ποῦ ἔδυνάμην νὰ εὔρω τι, καὶ ὁ Γεωργαντόπουλος μ' ἔφερεν εἰς μεγίστην αἴθουσαν, ὅλην πλήρη τραπεζῶν ἐστρωμένων. Ἄλλ' ἐπ' αὐτῶν οὐδέν, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔμενε, διότι ἐκεῖθεν εἶχε διέλθῃ ὁ κατακτητικὸς στρατὸς τῶν ἀξιωματικῶν, οὓς εἶχον ἰδῆ ἐν τοῖς προθαλάμοις.

Πρὶν δὲ τοῦ τέλους τῆς ἐορτῆς, ἰδὼν κυρίαν καθημένην ἐπὶ ἐξέδρας, ἐνόμισα ὅτι ἦν ἡ ἐπίσημος Οὐγγαρίς, ἣν εἶχον γείτονα εἰς τὴν Βασιλικὴν τράπεζαν, ὅτε ἄλλοτε εἶχον ἐπιδημήσῃ εἰς Βιέννην, καί, πλησιάσας, τὴν προσωμίλησα. Καὶ συνδιελέχθη μὲν φιλοφρονέστατα μετ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ἠπατήθην, διότι ἦτον ἡ σύζυγος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὃν τὴν ἐπιοῦσαν ἔκρινα καθῆκον νὰ ἐπισκεφθῇ διὰ τοῦτο, καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς λοιποὺς ὑπουργούς, καὶ τοὺς ἐπισήμους τῶν ὁμογενῶν. Προσκληθεὶς δ' ἐγευμάτισα παρὰ τῷ Πρέσβει τῆς Ῥωσσίας κ. Οὐβόϊκ, παρ' ᾧ, ἐν ἄλλοις καὶ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Βουλγαρίας ἀπαντήσας, πολλὰ μετ' αὐτοῦ συνδιελέγην περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ μετ' αὐτὴν δέ, ἡμέρα Δευτέρα 21 Ἀπριλίου (9 Μαΐου), ἦν ἡ τῆς πανηγυρικῆς εἰσόδου τῆς Αὐτοκρατορικῆς νύμφης εἰς τὴν μέλλουσαν αὐτῆς πατρίδα καὶ πρωτεύουσαν. Ἦσαν δ' αἱ ὁδοὶ τόσον πλήρεις, ὥστε, πεζὸς μὲν, ἦν ἀδύνατον νὰ τὰς διέλθω, δι' ἁμάξης δέ, μόλις μετὰ ποικίλους περιδρόμους, ἀφίχθην εἰς τὸ τότε οἰκοδομούμενον Μουσεῖον, τὸ προσδιορισθὲν ἡμῖν διὰ τὴν ἐπίσημον θέαν. Εἰς ἣν δὲ κατέλαβον θέσιν, εὔρέθην μετὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Σερβίας, τοῦ τῆς Περσίας, ὄντος χριστιανοῦ Ἀρμενίου, μετὰ τῶν θυγατέρων τούτου καὶ μετὰ τῆς συμπατριώτιδός μου κυρίας Herbett, τὸ γένος Σταύρου, συζύγου δὲ τοῦ τότε εἰς Σερβίαν διορισθέντος Πρέσβεως τῆς Αὐστρίας. Ἡ παράταξις ὑπῆρξεν, ὥς εἰκός, μεγαλοπρεπεστάτη· διεκρίνοντο δ' ἐπὶ πλούτῳ τῶν στολῶν καὶ τῶν ἁμαξῶν αὐτῶν, οἱ Οὐγγροὶ μεγιστάνες, καὶ παρατηρήσεως ἄξιον μοὶ ἐφάνη, ὅτι ὁ λαὸς ἐνθουσιωδῶς ἀνευ-

φήμησε, διερχόμενον, τὸν τότε ἐκτὸς τῆς κυβερνήσεως διατελοῦντα Ἀνδράσσην, ἐν ᾧ εἰς οὐδεμίαν προέβη ἐπίδειξιν ὅτε διῆλθον οἱ Ὑπουργοί.

Προσκληθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Ἀργυροπούλου, ἐγεύθην ἔπειτα μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν συγγενῶν του καὶ συγγενῶν μου Καρτσέφκη, εἰς ξενοδοχεῖον, μεθ' ὃ ἐπεσκέφθημεν τὸ μελόδραμα καὶ μεθ' ὃ ἠθελήσαμεν νὰ περιέλθωμεν τὴν εὐρεῖαν λεωφόρον τοῦ Ῥίγγ, ἵν' ἀποθαυμάσωμεν τὴν λαμπρὰν φωτοχυσίαν τῆς πόλεως. Ἀλλὰ τόσον πυκνὸν ἦν τὸ πλῆθος, τὸ πληροῦν τὰς ὁδοὺς, ὥστε ἐκινδυνεύσαμεν σπουδαίως νὰ συντριβῶμεν, καὶ ἡ κυρία Καρτσέφσκη, ἔκφοβος, κατέφυγε πρὸς τὸν τοῖχον μιᾶς τῶν οἰκιῶν, μεταξὺ δύο προεχόντων κιόνων. Ἀλλ', ἰδὼν ἐγὼ τῆς θέσεώς της τὸ ἐπικίνδυνον, καὶ ὅτι διέτρεχε κίνδυνον ν' ἀποπνιγῇ ἐκεῖ χωρὶς νὰ ἔχη διαφυγὴν, ἐστάθην ἐμπρὸς της, καὶ ἐξέτεινα τοὺς δύο βραχίονας πρὸς τοὺς κίονας ἵνα τὴν χρησιμεύσω ὡς προπύργιον. Καὶ ἐπὶ τινὰ καιρὸν μὲν ἀνέστην, ἀλλὰ τέλος παρεσύρθη βιαίως ὑπὸ τοῦ ἀνδροπικίου χεῖραρος, καὶ ἔμακρον ἔμεινον ἐν ἀπελπισίᾳ, μὴ ἠξεύρων πῶς θὰ ἐσώζετο ἡ κυρία Καρτσέφσκη ἐκ τῆς ἐπισηφαλοῦς θέσεώς της. Καὶ ἀπεπειράθην μὲν νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν θέσιν, ἀφ' ἧς ἀπεσπάσθην, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ ἦν ἀδύνατον, ὥς οὐδὲ νὰ εὔρω τινὰ διέξοδον ἐδυνάμην, μέχρις οὔ, ἀπαντήσας πύλην τινὰ οἰκίας, τυχαίως ἀνοικτήν, κατέφυγον εἰς αὐτήν, καί, πρὸς εὐτυχίαν μου, ἔμαθον ὅτι ἡ οἰκία εἶχε καὶ ὀπισθίαν διέξοδον. Διὰ ταύτης λοιπὸν ἀφίχθην εἰς ἄλλην ὁδὸν ἔρημον, καὶ δι' ἐκείνης κατώρθωσα νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου, ἐν ἀπελπισίᾳ διότι ἀφῆκα τοὺς συντροφους μου, καὶ ἰδίως τὰς κυρίας εἰς ἐπικίνδυνον θέσιν· τῇ δ' ἐπαύριον, ἀπὸ πρωΐας, πρώτη μου φροντίς ὑπῆρξε νὰ σπεύσω πρὸς τὴν κυρίαν Καρτσέφσκη, καὶ μάθω ὅτι εὐτυχῶς ἐσώθη, ἐπίσης καὶ ἐκείνη ἀνησυχοῦσα διὰ τὴν τύχην μου.

Ἦν δ' ἡ 28ῃ Ἀπριλίου (10 Μαΐου) ἡ μεγάλη ἡμέρα τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, καὶ ἐν μεγάλῃ στολῇ ἐπορεύθημεν εἰς τὴν ἀνακτορικὴν ἐκκλησίαν, διεσκευασμένην, ὡς θέατρον. Καὶ ἡμεῖς κατείχομεν θεωρεῖα, τὸ δὲ κάτω ἔμβαδὸν ἦν πλήρες ἀδαμαντοστολίστων κυριῶν καὶ Οὔγγρων μεγιστάνων, ὡς καὶ πάντων τῶν

λοιπῶν ἐν τέλει. Ἡ δὲ θρησκευτικὴ τελετὴ ἐγένετο ἐπὶ ὑψώματος ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὴν σκηνήν, καὶ μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς ὁ Αὐτοκράτωρ, προσελθὼν, ἐνηγκαλίσθη ἐγκαρδίως τὸν υἱὸν καὶ τὴν νύμφην του. Ἐπραξε δὲ τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Αὐτοκράτειρα, ἀλλὰ, ὥς μοι ἐφάνη, ψυχρῶς μᾶλλον καὶ ἐπισήμως.

Ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας δέ, διὰ διαφόρων διαδρομῶν, μετέβημεν εἰς τὴν Αὐλήν, ὅπου παρουσιάσθημεν εἰς τοὺς νεονύμφους, ἀποτείναντας εἰς ἕκαστον ἐξ ἡμῶν τινὰς λέξεις. Ὅτε δὲ ἠθέλησαν ἄναχωρήσω, μὴ γνωρίζων τὰς διόδους, δὲν εὔρον, οὔτε τὸν ὑπηρέτην, οὔτε τὴν ἄμαξάν μου, καὶ πεζὸς ν' ἀπέλθω μοι ἦν ἀδύνατον, διότι ἤμην ἐν πλήρει στολῇ. Ἐκ τῆς ἀμηχανίας δὲ ταύτης μ' ἔσωσεν, ἀπαντήσας καὶ παραλαβὼν με εἰς τὴν ἄμαξάν του, ὁ Πρόεδρος τῆς Ρουμανίας, κ. Βαλατσάνος. Μετέβην δ' ἔπειτα εἰς τῆς ἀσθενούσης κυρίας Ὑψηλάντης παρ' ἣ εὔρον τὴν μητέρα της κυρίαν Σίνα καὶ τὸν κ. Οὐίλσον, πρῶτον Πρόεδρον τῆς Αὐστροίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπῆλθον δ' εἰς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Γαυμπέρλεϋ, παρ' οὗ ἤμην προσκεκλημένος εἰς γεῦμα. Οἱ συνδαιτημόνες ἦσαν 36, ἐπίσημοι ἐκ τῶν ἐγγχωρίων, ἢ ξένοι ἐλθόντες διὰ τὴν τελετὴν. Ἦν δ' ἡ θέσις μου ἀριστερῶς τοῦ Ὑπουργοῦ, δεξιῶς του δ' ἐκάθητο ὁ Αὐλάρχης, ἀντιπροσωπεύων τὴν Αὐλήν, καὶ τούτου δεξιῶς ὁ Ἀνδράσσης. Ἐγὼ δ' εἶχον ἀριστερῶς μου τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας (Herrenhausen), ὅστις, ἐν ἄλλοις, μοι διηγήθη τὸ ἀπαίσιον συμβάν, ἀποδείξάν μοι τοὺς φόβους μου τῆς προτεραίας οὐχὶ παραλόγους, ὅτι τὴν προτεραίαν, ἐν μέσῳ τοῦ ὁμίλου, ὃν μετὰ δυσκολίας εἶχον διαφύγη, διέβαιναν ὁ κ. Βίμπφεν, ἐπίσημος Αὐτριακὸς διπλωμάτης, φέρων εἰς τὸν βραχίονα τὴν ἀδελφήν του, καὶ ὅτι αὕτη, συσφιχθεῖσα, ἐν τῷ συνωθισμῷ ἀπεπνίγη, καὶ τὸ πρῶτ' ἀπεβίωσεν. Εἶχον δὲ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ γνωρισθῶ καὶ διὰ μακρῶν μετὰ τὸ γεῦμα νὰ συνδιαλεχθῶ μετὰ τῆς ἀγχινουστάτης οἰκοδεσποίνης, ἣν ὅμως, ὥς ἔμαθον, ἡ λίαν ἀποκλειστικὴ ἀριστοκρατία τῆς Βιέννης οὐχὶ λίαν προθύμως ἐδέχετο εἰς τὰς τάξεις της, διότι κατήγετο ἐκ τραπεζιτικῆς οἰκογενείας. Ἐγνώρισα δ' ἐκεῖ, ἐν ἄλλοις, καὶ τὸν ἐπίσημον Βέλγον Ὑπουργὸν Frère-Orban.

Τὴν δὲ 29)11 Μαΐου, ἀφ' οὗ ἐξέβηκα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅσα περὶ Ἑλλάδος καὶ Ἀνατολῆς εἶχον συνδιαλεχθῇ μετὰ τῶν ἐν τοῖς πράγμασι, καὶ ἐπεσκέφθην τὸν Πρόσβυν τῆς Περσίας καὶ ἄλλους ὁμογενεῖς καὶ ξένους, προσέτι δὲ καὶ τινὰς τῶν καλλιτεχνικῶν συλλογῶν, τὸ ἑσπέρας προσεκάλεσα εἰς τὸ θέατρον τὴν ὁμογενῇ κυρίαν Ἑρβέττ, ἣν λίαν ἐθαύμαζον, διότι εἰς τοὺς δύο υἱούς της, τοὺς ἐκ τοῦ πρώτου της γάμου μετὰ τοῦ Ὑπασπιστοῦ τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως κ. Φούγκ, ἔδιδεν ἐπιμελέστατα Ἑλληνικὴν ἀγωγὴν, εἰς ὃ συνήνει καὶ συνέπραττε καὶ ὁ ἀξιόλογος σύζυγός της.

Τέλος δὲ τῇ 1)13 Μαΐου, ἀποχαιρετίσας τὸν Ὑπουργὸν Haymerley, διαλεχθεὶς καὶ πάλιν διὰ μακρῶν μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ ἔτι ἐκκρεμοῦς Ἑλληνικοῦ ζητήματος, καὶ τηλεγραφήσας καὶ γράψας, ὅσα μοὶ εἶπεν, εἰς Ἀθήνας τὸ ἑσπέρας ἀνεχώρησα, κατὰ τὰς 8, μετὰ τοῦ Γεωργανταπόπουλου καὶ ἀφίχθημεν τὴν ἐπιούσαν εἰς τὰς 11 3/4 εἰς Βερολίνον.

Ἐν Βερολίνῳ.

Ἐπισκεφθεὶς δ' ἀμέσως τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, εἶπον καὶ αὐτῷ ὅσα καὶ τῷ Haymerley περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος, καὶ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ὅσα σχεδὸν καὶ παρ' ἐκείνου, ἦτοι ὅτι ἐδόθησαν ὁδηγίαι τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείᾳ, ὅπως ἐπιταχύνη τὴν λύσιν καὶ ἐξαναγκάσῃ τῶν Τούρκων τὴν παραδοχὴν.

Μετά τινὰς ἡμέρας ἐξέδραμον οἰκογενειακῶς καὶ μετὰ πολυαρίθμου (19) φιλικῆς συναναστροφῆς εἰς τὸ βορείως τοῦ Βερολίνου κείμενον χωρίον Τέγελ, ὅπου, μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος, ἐπεσκέφθην τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ διασῆμου φυσιοδίφου Οὐμβόλδου ἱστάμενον ὠραῖον μνημεῖον.

Ἡ δ' ἐπαύριον ἦν ἡμέρα βαθείας θλίψεως δι' ἐμέ, διότι μοὶ ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τῆς τετραετοῦς θυγατρὸς τοῦ υἱοῦ μου Ἀλέξη, τῆς ἀγγελομόρφου Αἰμυλίας.